SET 2016
PAPER – II
SANSKRIT

340138

Question Booklet No. ....

Signature of the Invigilator

OMR Sheet No.. ....

1.

Subject Code 34 **Roll No.**

Max. Marks : 100

Time Allowed : 75 Minutes

No. of Questions : **50**

No. of pages in this Booklet : **8**

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. Write your Roll No. and the OMR Sheet No. in the spaces provided on top of this page.
2. Fill in the necessary information in the spaces provided on the OMR response sheet.
3. This booklet consists of fifty (50) compulsory questions each carrying 2 marks.
4. Examine the question booklet carefully and tally the number of pages/questions in the booklet with the informati printed above. **Do not accept a damaged or open booklet**. Damaged or faulty booklet may be got replac within the first **5** minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time giv
5. Each Question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D) in the OMR sheet. You have completely darken the circle indicating the most appropriate response against each item as in the illustrati

   (A) (B) ● (D)

6. All entries in the common OMR response sheet for Papers I and II are to be recorded in the original copy only.
7. Use only Blue/Black Ball point pen.
8. Rough Work is to be done on the blank pages provided at the end of this booklet.
9. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except in the spaces allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
10. You have to return the Original OMR Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. **You are, however, allowed to carry the test booklet and the duplicate copy of OMR Sheet** on conclusion of examination.
11. Use of any calculator, mobile phone or log table etc. is strictly prohibited.
12. **There is no negative marking.**

PAPER–II
SANSKRIT

1. जातवेदा: कथ्यते :
   (A) इन्द्र:
   (B) सोम:
   (C) वरुण:
   (D) अग्नि:

2. इन्द्रशत्रु: अस्ति :
   (A) वरुण:
   (B) विष्णु:
   (C) वृत्र:
   (D) गृत्समद:

3. समीचीनां तालिकां चिनुत :

	तालिका–I		तालिका–II
(a)	त्रिविक्रम:	1.	उषा
(b)	सोमपावन:	2.	विष्णु:
(c)	धूमकेतु:	3.	इन्द्र:
(d)	रेवती	4.	अग्नि:

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	2	3	4	1
(B)	1	2	3	4
(C)	4	1	2	3
(D)	3	4	1	2

4. ऋग्वेदस्य नवममण्डलम् अस्ति :
   (A) सोमस्तुतिपरकम्
   (B) विष्णुस्तुतिपरकम्
   (C) अग्निस्तुतिपरकम्
   (D) इन्द्रस्तुतिपरकम्

5. गुप्तचरा: सन्ति :
   (A) रुद्रस्य
   (B) वरुणस्य
   (C) उषस:
   (D) बृहस्पते:

6. मधुना सम्बन्ध: अस्ति :
   (A) इन्द्रस्य
   (B) सोमस्य
   (C) सवितु:
   (D) अश्विनयो:

7. समीचीनां तालिकां चिनुत :

	तालिका–I		तालिका–II
(a)	शांख्यायनी शाखा	1.	ऋग्वेद
(b)	मैत्रायणी शाखा	2.	सामवेद
(c)	कौथुमीया शाखा	3.	यजुर्वेद:
(d)	शौनकी शाखा	4.	अथर्ववेद:

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	1	3	2	4
(B)	4	2	1	3
(C)	2	4	3	1
(D)	3	1	4	2

8. यजुर्वेदेन सम्बद्धम् आरण्यकम् अस्ति :
   (A) तवल्कार-आरण्यकम्
   (B) बृहदारण्यकम्
   (C) ऐतरेय-आरण्यकम्
   (D) नैतेषु किमपि

9. वल्लीषु विभाग: वर्तते :
   (A) ईशोपनिषद:
   (B) केनोपनिषद:
   (C) प्रश्नोपनिषद:
   (D) कठोपनिषद:

10. ऋग्वेदस्य दशममण्डले प्राप्यते :
   (A) सरमा-पणि संवाद:
   (B) पुरुरवा-उर्वशी संवाद:
   (C) यम-यमी संवाद:
   (D) एते सर्वे संवाद:

11. गाणितशास्त्रस्य प्राचीनतमं रूपम् उपलभ्यते :
   (A) श्रौतसूत्रेषु
   (B) गृह्यसूत्रेषु
   (C) शुल्बसूत्रेषु
   (D) मीमांसासूत्रेषु

12. वैदिकसंहितानां विषये दयानन्दस्य मतम् अस्ति -
(A) 5000 ई. पू.
(B) 10,000 ई. पू.
(C) 1200 ई. पू.
(D) सृष्टेः आदौ रचिताः वेदाः

13. चक्षुषा घटरूपस्य प्रत्यक्षीकरणे इन्द्रियार्थसन्निकर्ष :
(A) संयोगः (B) संयुक्तसमवायः
(C) संयुक्तसमवेतसमवायः (D) समवायः

14. उपमितौ सादृश्यज्ञानम् अस्ति :
(A) करणम् (B) अवान्तरव्यापारः
(C) अकारणम् (D) हेत्वाभासः

15. एकस्मिन् धर्मिणि विरुद्धनानाधर्मवैशिष्ट्यावगाहि ज्ञानम् :
(A) विपर्ययः (B) तर्कः
(C) संशयः (D) उपनयः

16. 'कार्यानुकृतान्वयव्यतिरेकि कारणम्' इति कारणलक्षणं खण्डयति :
(A) केशवमिश्रः (B) सदानन्दः
(C) ईश्वरकृष्णः (D) वरदराजः

17. तर्कभाषानुसारं व्याप्तिबलेनार्थगमकम् :
(A) उपनयः (B) अन्वयव्यतिरेकः
(C) लिङ्गम् (D) व्याप्तिः

18. 'प्रत्यक्षं स्वलक्षणविषयं भवति तस्मात् निर्विकल्पकम् एव प्रत्यक्षं भवति' इत्येतत् मतम् अस्ति :
(A) जैनदार्शनिकानाम्
(B) बौद्धदार्शनिकानाम्
(C) शांकरवेदान्तिनाम्
(D) साङ्ख्यवादिनाम्

19. सत्कार्यवादस्य साधकः हेतुः अस्ति :
(A) कार्यतस्तदुपलब्धेः (B) उपादानग्रहणात्
(C) अयुगपत्प्रवृत्तेः (D) एतेषु न कोऽपि

20. साङ्ख्यदर्शनानुसारं महत्तत्वम् उत्पद्यते :
(A) अहङ्कारात् (B) पञ्चतन्मात्राभ्यः
(C) पञ्चभूतेभ्यः (D) प्रकृतेः

21. समीचीनां तालिकां चिनुत :

तालिका–I		तालिका–II	
(a)	विपर्ययः	1.	अष्टाविंशतिभेदा
(b)	अशक्तिः	2.	अष्टधा
(c)	तुष्टिः	3.	पञ्च भेदाः
(d)	सिद्धिः	4.	नवधा

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	4	2	1	3
(B)	2	3	1	4
(C)	3	1	4	2
(D)	4	3	2	1

22. पुरुषबहुत्वस्य साधने हेतुः :
(A) जन्ममरणकरणानां प्रतिनियमात्
(B) संघातपरार्थत्वात्
(C) भेदानां परिणामात्
(D) एते सर्वे हेतवः सन्ति

23. जातेष्ट्यादीनि कर्माणि सन्ति :
(A) काम्यानि (B) निषिद्धानि
(C) नैमित्तिकानि (D) प्रायश्चित्तनि

24. विहितानां कर्मणां विधिना परित्यागः :
(A) समाधानम् (B) उपरतिः
(C) शमः (D) दमः

25. निश्चयात्मिकान्तःकरण वृत्तिः अस्ति :

(A) मनस्

(B) बुद्धिः

(C) मनश्च बुद्धिश्च

(D) न मनः न च बुद्धिः

26. विवर्तस्य लक्षणम् अस्ति :

(A) अतत्त्वातोऽन्यथाप्रथा

(B) सतत्त्वतोऽन्यथाप्रथा

(C) मुमुक्षत्वम्

(D) गुरुपदिष्टवेदान्तवाक्येषु विश्वासः

27. वेदान्तसासानुसारं लिङ्गशरीरस्य अवयवानां संख्या :

(A) 10 (B) 11

(C) 15 (D) 17

28. सांख्यसिद्धान्तानुसारं सत्त्वगुणः :

(A) लघुः प्रकाशः च

(B) उपष्टम्यकः चलः च

(C) गुरुः वरणकः च

(D) नैसेसु कोऽपि

29. समीचीनां तालिकां चिनुत :

तालिका–I		तालिका–II	
(a)	एकाल्प्रत्ययः	1.	निष्ठा
(b)	परः संनिकर्षः	2.	उपधा
(c)	क्तक्तवतू	3.	संहिता
(d)	अलोऽन्त्यात्	4.	अपृक्तः

Code :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	4	3	1	2
(B)	3	2	4	1
(C)	2	1	3	4
(D)	1	4	2	3

30. आधारस्य प्रकारः अस्ति :

(A) अपोद्धारः (B) स्थितलक्षणः

(C) प्रातिभासिकः (D) वैषयिकः

31. शुद्धं वाक्यम् अस्ति :

(A) बालिका पुष्पाणि स्पृहयति।

(B) क्रूरमभिक्रुध्यति देवदत्तः।

(C) भिक्षुकः पादात् खञ्जः अस्ति।

(D) ग्रामस्य उभयतः नदी अस्ति।

32. चतुर्थीविभक्तिविधायकं सूत्रयुग्मम् अस्तिः

(A) मन्यकर्मण्यनादरे विभाषाऽप्राणिषु – तुमर्थाच्च भाववचनात्

(B) अन्तरान्तरेण युक्ते – कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे

(C) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम् – आख्यातोपयोगे

(D) इत्थम्भूतलक्षणे – प्रकृत्यादिभ्यश्च

33. प्रायेणोत्तरपदार्थप्रधानः समासः :

(A) अव्ययीभावः (B) तत्पुरुषः

(C) द्वन्द्वः (D) बहुब्रीहिः

34. 'दिक्संख्ये' इत्येतत् पदम् अनुवर्त्तते :

(A) 'सप्तमीविशेषणे बहुव्रीहौ' इत्यस्मिन् सूत्रे

(B) 'अव्ययीभावे चाकाले' इत्यस्मिन् सूत्रे

(C) 'तद्धितार्थोत्तरपदसमाहारे च' इत्यस्मिन् सूत्रे

(D) 'उपपदमतिङ्' इत्यस्मिन् सूत्रे

35. 'शङ्कुलाखण्डः' इत्यत्र समासविधायकं सूत्रम् अस्ति :

(A) पञ्चम्याः स्तोकादिभ्यः

(B) तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन

(C) चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः

(D) उपमानानि सामान्यवचनैः

36. करणेन अकथितस्य कारकस्य उदाहरणम् अस्ति -

(A) गां दोग्धि पयः

(B) बलिं याचते वसुधाम्

(C) व्रजम् अवरुणद्धि ग्राम्

(D) तण्डुलान् ओदनं पचति

37. प्रगृह्यसञ्ज्ञायाः स्थितिं न द्योतयति -

(A) मुनी + इमौ

(B) अमी आगच्छन्ति

(C) बालिके एते

(D) नेतारौ इमौ

38. समीचीनां तालिकां चिनुत -

तालिका–I		तालिका–II	
(a)	लुण्ठितः	1.	र्
(b)	उत्क्षिप्तः	2.	ज्
(c)	पार्श्विकः	3.	ल्
(d)	स्पर्श-संघर्षी	4.	ड्

Code :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	1	4	3	2
(B)	4	3	2	1
(C)	2	1	4	3
(D)	3	2	1	4

39. 'निम्नजर्मनभाषायाः ग् द् ब् इत्येते घोषाल्पप्राणाः ध्वनयः उच्चजर्मनभाषायां क् त् प् इत्येवम् अघोषाल्पप्राणाः भवन्ति' इत्येतस्य नियमस्य सम्बन्धः अस्ति :

(A) ग्रिमनियमस्य प्रथमवर्णपरिवर्तनेन

(B) ग्रिमनियमस्य द्वितीयवर्णपरिवर्तनेन

(C) ग्रासमन्नियमेन

(D) बर्नरनियमेन

40. अन्त्यप्राकृतभाषा अस्ति :

(A) पालिभाषा (B) मुण्डाभाषा

(C) अपभ्रंशभाषा (D) शौरसेनी भाषा

41. द्रविडपरिवारस्य भाषा नास्ति :

(A) तमिलभाषा (B) कन्नड़भाषा

(C) मराठीभाषा (D) मलयालमभाषा

42. विश्वनाथः साहित्यदर्पणे लक्षणायाः :

(A) अशीतिप्रकारान् प्रतिपादयति

(B) नवतिप्रकारान् प्रतिपादयति

(C) चत्वारिंशत्प्रकारान् प्रतिपादयति

(D) एकादशप्रकारान् प्रतिपादयति

43. स्थायिभावेषु परिगणितः नास्ति :

(A) उत्साहः (B) विस्मयः

(C) शोकः (D) अनुभावः

44. विश्वनाथ: काव्यलक्षणं खण्डितवान् :

(A) मम्मटस्य

(B) वामनस्य

(C) आनन्दवर्धनस्य

(D) एतेषां त्रयाणाम् अपि

45. रूपकस्य प्रकार: वर्तते :

(A) समवकार: (B) पारिपार्श्विक:

(C) प्रवेशक: (D) सम्प्रसारणम्

46. बुद्धचरिते सर्गा: सन्ति :

(A) 27 (B) 28

(C) 14 (D) 18

47. मलयकेतु: उपलभ्यते :

(A) मुद्राराक्षसे (B) मेघदूते

(C) दशकुमारचरिते (D) स्वप्नवासवदत्ते

48. उपरूपकं वर्तते :

(A) वेणीसंहारम् (B) रत्नावली

(C) शिशुपालवधम् (D) हर्षचरितम्

49. समीचीनां तालिकां चिनुत :

तालिका–I	तालिका–II
(a) रघुवंशम्	1. याञ्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमे लब्धकामा
(b) शिशुपालवधम्	2. निसर्गदुर्बोधमनबोधविक्लवा: क्व भूपतीनां चरितं क्व जन्तव:
(c) किरातार्जुनीयम्	3. क्व सूर्यप्रभवो वंश: क्व चाल्पविषया मति:
(d) मेघदूतम्	4. विभुर्विभक्तावयवं पुमानिति क्रमादयं नारद इत्यबोधि स:

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	1	2	4	3
(B)	2	1	3	4
(C)	3	4	1	2
(D)	4	3	1	2

50. भट्टनारायण: अस्ति :

(A) वेणीसंहारस्य रचनाकार:

(B) रामायणस्य टीकाकार:

(C) चाणक्यस्य रचना

(D) नैतुषु कोऽपि